

Як стверджує CampHouse: «AR та VR дозволяють клієнтам віртуально взаємодіяти з продуктами, покращуючи розуміння продукту та створюючи незабутню співпрацю з брендом, що може призвести до вищих показників конверсії» [5]. Вони допомагають не лише краще презентувати продукцію, а й створюють інноваційний імідж компанії, що особливо важливо в умовах високої конкуренції на аграрному ринку.

Отже, інноваційні маркетингові стратегії є важливим чинником підвищення конкурентоспроможності агропідприємств. Використання штучного інтелекту, Big Data, соціальних мереж та технологій AR/VR дозволяє ефективніше аналізувати ринок, залучати клієнтів і удосконалювати імідж компанії. Це сприяє розвитку бренду, підвищенню лояльності споживачів і зміцненню позицій підприємства на ринку.

Література:

1. Дія.Бізнес. Динаміка відкриття аграрних підприємств в Україні. Режим доступу: <https://business.dia.gov.ua/news/dynamika-vidkryttia-ahrarykh-pidpryemstv-v-ukraini> (дата звернення: 20.10.2025).
2. Agro Business. Що очікує агробізнес цього року. Режим доступу: <https://agro-business.com.ua/agro/ekonomichni-hektar/item/13678-shcho-ochikuie-ahrobiznes-tsohorich.html> (дата звернення: 21.10.2025).
3. Мельник Л.Ю., Макаренко П.М., Мельник Л.Л. Фактори впливу на прибутковість аграрних підприємств. *Економіка АПК*. 2010. № 5. С. 79-86.
4. LinkedIn. 6 Effective Agricultural Marketing Strategies to Increase Farm Profitability. Режим доступу: <https://www.linkedin.com/pulse/6-effective-agricultural-marketing-strategies-increase-yapcf/> (дата звернення: 21.10.2025)
5. CampHouse. Innovative Marketing. Режим доступу: <https://camphouse.io/blog/innovative-marketing> (дата звернення: 21.10.2025).

Родіонов О.В.

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДІВНОГО КОМПЛЕКСУ

У сучасних умовах глобальної конкуренції та цифрової трансформації промисловості ефективне управління діяльністю підприємств машинобудівного комплексу набуває вирішального значення. Галузь машинобудування є базовою складовою економічного потенціалу країни, визначає рівень технологічного розвитку, продуктивності праці та інноваційної спроможності національної економіки.

Зростання складності виробничих процесів, динамічність зовнішнього середовища та необхідність швидкого реагування на зміни ринку вимагають переходу до нових методів управління, що ґрунтуються на системному аналізі виробничих, фінансових і управлінських даних. Одним із провідних інструментів такого підходу є аналітична модель оцінювання ефективності, заснована на використанні ключових показників (KPI). Її застосування дозволяє здійснювати системну оцінку ефективності діяльності та формувати інформаційну основу стратегічного управління.

Для підприємств машинобудівного комплексу аналітичне забезпечення стратегічного управління ефективністю діяльності передбачає побудову системи KPI, що відображає ступінь досягнення стратегічних і операційних цілей підприємства. Така система показників повинна мати чітку ієрархічну структуру, охоплюючи всі рівні управління — від окремих виробничих підрозділів до корпоративного рівня, забезпечуючи узгодженість локальних і стратегічних цілей.

Проблематика аналітичного забезпечення стратегічного управління ефективністю діяльності промислових підприємств широко представлена у науковій літературі. Як зазначає Л. Філіпішина [2], інформаційно-аналітична система управління є основою сталого розвитку промислових підприємств, оскільки забезпечує комплексність, системність, оперативність і достовірність даних, необхідних для прийняття стратегічних рішень.

Розвиток концепцій аналітичного забезпечення стратегічного управління машинобудівних підприємств відбувається у напрямі поєднання класичних інструментів стратегічного аналізу (PEST, SWOT, BCG, GE/McKinsey, ADL) із сучасними цифровими технологіями управління — ERP-, CRM-, MES- та BI-системами. Як підкреслюють А. Вітюк і О. Сметанюк [1], ефективне аналітичне забезпечення бізнес-планування машинобудівних підприємств ґрунтується на комплексному використанні методів економічного аналізу, цифрових інформаційних систем і чітко структурованій системі показників, що забезпечує адаптивність управління й підвищує обґрунтованість управлінських рішень.

Отже, результати наукових досліджень підтверджують, що аналітичне забезпечення стратегічного управління має поєднувати економічний аналіз, інструменти стратегічного прогнозування та цифрові аналітичні технології, що дозволяють своєчасно реагувати на зміни у зовнішньому та внутрішньому середовищі.

Загальна модель аналітичної системи оцінювання ефективності діяльності підприємств машинобудівного комплексу може включати чотири функціональні блоки:

1. Виробнича ефективність — характеризується такими показниками, як загальна ефективність обладнання, коефіцієнт стабільності процесів, рівень простоїв і завантаження потужностей.

2. Ресурсна ефективність — відображає ефективність використання матеріальних, енергетичних і трудових ресурсів; може оцінюватися через показники витратності, енергоємності, коефіцієнти використання сировини.

3. Фінансова ефективність — включає рентабельність продажів, прибутковість активів, структуру витрат, рівень фінансової стійкості.

4. Інноваційна та стратегічна ефективність — характеризується показниками рівня цифрової зрілості підприємства, інноваційної активності, обсягів інвестицій у модернізацію виробництва та розвиток кадрового потенціалу.

Аналітичне забезпечення стратегічного управління ефективністю діяльності підприємств має спиратися на інтеграцію даних з ERP-, CRM-, MES-систем, а також на використання технологій Business Intelligence (BI). Інструменти на кшталт Power BI, Qlik, Tableau дозволяють автоматизувати оброблення інформації, створювати інтерактивні панелі управління (дашборди), здійснювати порівняльний аналіз показників і формувати прогнози на основі моделей машинного навчання. Важливим елементом аналітичного забезпечення є архітектура аналітичної системи, що включає три рівні: інформаційний рівень – збирання, перевірка та зберігання даних; аналітичний рівень – статистична обробка, кореляційний та факторний аналіз, побудова моделей прогнозування; візуалізаційний рівень – представлення результатів у вигляді інтерактивних звітів, KPI-дашбордів та індикаторів ризиків.

Система стратегічного управління ефективністю функціонує на основі зворотного зв'язку, коли результати аналізу KPI впливають на планування, бюджетування та управлінські рішення. Це забезпечує гнучкість системи управління та адаптивність до змін зовнішнього середовища. На практиці аналітичне забезпечення стратегічного управління ефективністю машинобудівного підприємства дає змогу: оцінювати досягнення стратегічних цілей за ключовими показниками; здійснювати бенчмаркінг виробничих процесів і фінансових результатів; виявляти відхилення та їхні причини на ранніх етапах; формувати інтегральний індекс ефективності діяльності підприємства.

У межах концепції індустріальної аналітики (Industrial Analytics) такі системи перетворюють дані з виробничих процесів у стратегічні інсайти, забезпечуючи прозорість та обґрунтованість управлінських рішень. Таким чином, аналітичне забезпечення стратегічного управління ефективністю діяльності підприємств машинобудівного комплексу є необхідною

складовою сучасної системи корпоративного управління. Воно поєднує економічний аналіз, цифрові технології, ризик-менеджмент і стратегічне планування.

Розроблення аналітичної системи на основі КРІ дає змогу забезпечити системність оцінювання результатів, своєчасність управлінських рішень і узгодженість дій усіх рівнів управління підприємством. Впровадження ВІ-інструментів та інтеграція даних з різних джерел створюють нові можливості для підвищення продуктивності, оптимізації ресурсів та забезпечення стійкості діяльності машинобудівних підприємств у мінливому конкурентному середовищі.

Література:

1. Вітюк А. В., Сметанюк О. А. Аналітичне забезпечення бізнес-планування машинобудівних підприємств. *Економіка та держава*. 2020. № 10. С. 144–149. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/10_2020/29.pdf (дата звернення 04.11.2025).
2. Філіпішина Л. М. Інформаційно-аналітичне забезпечення стратегії сталого економічного розвитку промислових підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. Вип. 23, Ч. 2. С. 110-115. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/23_2_2019ua/23.pdf (дата звернення: 04.11.2025).

Савенко А.Є.

здобувач вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні,

Гушевська Т.В., асистент

Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

ПСИХОФІЗІОЛОГІЯ ЕМОЦІЙ У ПРОФЕСІЯХ З ВИСОКИМ РІВНЕМ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Емоції є невід'ємною частиною людського життя, які впливають на поведінку, сприйняття навколишнього середовища, взаємодію з іншими. Особливої уваги заслуговує вплив емоцій на якість трудової діяльності та колективне співіснування в межах організації. Взаємодія між працівниками, формування довіри, співпраця та взаємопідтримка можлива завдяки емоційному підкріпленню спілкування.

Наявність позитивних емоцій у колективі сприяє швидкому уникненню суперечок, формуючи стабільне середовище для працівників. Водночас, емоції негативного стану, такі як гнів, депресивний настрій і тривожність, здатні спричинити конфлікти, а також зменшувати ефективність праці впливаючи на робочі процеси різними способами. У трудовому середовищі емоції значною мірою впливають на інтеграцію в колективі [1]. Отже, емоції здатні формувати мотивацію, професійну взаємодію з колегами, до того ж позитивного ставлення до роботи від задоволення.

Професії, пов'язані з прийняттям рішень, керуванням людьми або високими ризиками (керівники, медики, диспетчери, військові, педагоги тощо), характеризуються підвищеним психоемоційним навантаженням. У таких умовах емоції стають не лише реакцією на події, а й регулятором поведінки. Надмірна активація нервової системи, зумовлена постійною напругою, може призвести до порушення когнітивних функцій, зниження концентрації, втоми та емоційного вигорання. Проблеми із високим рівнем відповідальності характерні для професій соціономічних та альтруїстичних професій, що працюють у замкнених колективах аж понад шість місяців, надаючи допомогу людям у критичних ситуаціях, серед них є медики, психологи, вчителі, соціальні працівники та правоохоронці [2]. Тут стресові чинники виникають в умовах, коли результативність визначається скоординованістю робочої команди, а конкуренція порушує взаємодію у прийнятті ефективних рішень.

Розглянемо три методи для регулювання емоційних процесів і підвищення стабільності працівників: метод нервово-м'язової релаксації; метод регуляції дихання, а також метод використання прийомів уяви [3].